

ذکر مورد علاقه امام رضا علیه السلام

۵ شهریور ۱۳۹۴ ساعت ۱۷:۱۰

مرور زندگانی و سبک زندگی رضوی نشان می دهد که ایشان در عبادت شبانه روزی بوده اند و لحظه ای از یاد و ذکر خدا غفلت نمی کرده اند

سیره و سبک زندگانی امام رضا(ع) در همه ابعاد دارای درس و آموزه برای بهبود زندگی انسان و هدایت او به مسیر سعادت است و عبادت و ارتباط با خدای متعال در بهترین و عالی ترین شکل، جزء این آموزه ها است که می تواند برای ما نیز راهگشا باشد؛ از این رو و به مناسبت فرا رسیدن سالروز ولادت امام رضا (ع) با حجت اسلام والمسلمین مهدی غلامعلی، عضو هیئت علمی دارالحدیث، محقق و پژوهشگر و استاد حوزه درباره عبادت های ثامن الحجج (ع) به گفتگو پرداخته ایم که مشروح آن را می خوانید:

در سیره عبادی امام رضا (ع) چه ویژگی ها و الگوهی های عملی وجود دارد به ویژه در امر فریضه نماز؟ امام رضا (ع) به نماز اول وقت اهمیتی ویژه داشتند و در هر شرایطی سعی می کردند نماز اول وقت اقامه کنند. نقل است که قرار بود گروهی به خراسان بیایند، خبر رسید که آنها نزدیک شهر هستند. امام (ع) به استقبال آنها رفتند خارج از شهر امام (ع) به آسمان نگاه کردند و به سوی کوشکی که در آن حوالی بود، رفتند.

راوی گوید: ایشان زیر درختی نزدیک کوشک نشستند و فرمودند: «اذان بگو»

پرسیدم: منتظر نمی مانیم تا دوستانمان به ما بپیوندند؟ حضرت رضا (ع) فرمودند: «خدا تو را بیمارزد. هرگز نماز اول وقت را بی دلیل به تاخیر مینداز. همیشه رعایت اول وقت را بکن.»

سپس اذان گفتم و با امام (ع) نماز خواندیم.

همچنین، نقل است هنگامی که نزدیک طلوع فجر می شد امام رضا (ع) برمی خاستند و دو رکعت نافله صبح را به جا می آوردند. در رکعت اول پس از سوره حمد، سوره کافرون و در رکعت دوم توحید را می خواندند. فجر که می رسید اذان و اقامه می گفتند و نماز صبح را به جا می آوردند و در محل نماز خویش می نشستند.

پیوسته مشغول گفتن اذکار «سبحان الله»، «الحمد لله»، «لا اله الا الله» و تکبیر و صلوات بودند تا آفتاب برمی آمد، سپس به سجده می رفتند و در سجده بودند تا آفتاب بر می آمد، آنگاه برمی خاستند و به کارهای مردم رسیدگی می کردند، برای آنان حدیث می گفتند و آنها را نصیحت می کردند.

ایشان همچنین، برای نماز های ظهر و عصر، مغرب و عشاء و نیز نافله شب دقت خاص داشتند و برای سخن با خدا وقت و آداب خاص را رعایت می کردند.

مرور زندگانی و سبک زندگی رضوی نشان می دهد که ایشان در عبادت شبانه روزی بوده اند و لحظه ای از یاد و ذکر خدا غفلت نمی کرده اند.

مامون مدتی امام رضا (ع) را در خانه ای در سرخس زندانی کرد و پای حضرت (ع) را با زنجیر و پایبند بسته بودند. اباصلت از صحابی ایشان که از این ماجرا بشدت ناراحت بود دنبال راهی برای ملاقات با امام رضا (ع) می گشت. اما زندانبان اجازه نمی داد. وقتی اصرار اباصلت را دید به او گفت: تو نمی توانی ایشان را ببینی، زیرا پیوسته در عبادت است. گاه در شبانه روز هزار رکعت نماز می خواند. فقط در اول روز و قبل از ظهر و هنگام زردی آفتاب، ساعتی از نماز دست می کشد و در این هنگام نیز بر سجاده خود نشسته است و با خدایش مناجات می کند.»

انس و الفت امام رضا (ع) با قرآن چگونه بود و این انس چطور در سبک زندگی ایشان تبلور داشت؟ امام (ع) از صبح این انس را آغاز می کردند و برنامه صبحگاهی ایشان در خراسان چنین بود که پس از نماز صبح تا طلوع خورشید در سجاده خود می نشستند سپس از کیف چرمی که در آن چند مسواک بود، مسواک ها را برداشته و با هر یک، یک بار مسواک می زدند، پس از آن قدری کُندُر می جویدند و به خواندن قرآن مشغول می شدند.

امام رضا (ع) می فرمودند: «شایسته است که بعد از تعقیب نماز صبح، دست کم ۵۰ آیه از قرآن مجید خوانده شود.» ایشان همچنین روز خود را با قرآن به پایان می رساندند و شب ها هنگامی که به بستر برای خواب می رفتند بسیار قرآن می خواندند و نقل است که وقتی به ایاتی که در آن یادی از بهشت و دوزخ بود، می رسیدند، می گریستند و از خداوند درخواست بهشت می کردند و از آتش دوزخ به او پناه می بردند.

ایشان همچنین هر سه شبانه روز، یک بار قرآن را ختم می کردند و می فرمودند: «اگر بخواهم کمتر از این زمان هم می توانم ختم قرآن کنم اما در ختم سه روز هیچ آیه ای را نمی خوانم مگر اینکه در آن می اندیشم که مقصود آیه چیست و برای چه نازل شده و زمان نزولش چه وقتی بوده؛ از این جهت است که سه شبانه روز طول می کشد.

آیا ایشان به دعا و ذکر هم تمسک داشتند و آیا ذکری خاص مورد توصیه و سفارش ایشان بود که برای امروز ما هم اثر داشته باشد؟

بله توجه به دعا همیشه از جانب ایشان مورد سفارش بوده و همواره می فرمودند: «بر شما باد سلاح پیامبران» از ایشان سوال شد: سلاح پیامبران چیست؟ حضرت رضا (ع) فرمودند: «دعا»

علاوه بر این، ایشان هر گاه می خواستند دعایی کنند با صلوات بر محمد (ص) و آل محمد (ص) شروع می کردند و بسیار صلوات می فرستادند و می فرمودند: «هر کس نمی تواند کاری کند که به سبب آن گناهانش زدوده شود بر محمد (ص) و خاندان او بسیار درود بفرستد، زیرا صلوات ریشه گناهان را از بین می برد.»

آیا در سیره ایشان شیوه خاصی برای دعا داشتند؟

بله، هر وقت امام رضا (ع) می خواستند برای کسی دعا کنند نخست رو به قبله می کردند و سپس آهسته اذکاری را می گفتند و آنگاه با صدایی که شنیده می شد برای آن فرد دعا می کردند.

علاوه بر این، ایشان هیچگاه شیعیان را از دعای خیرشان محروم نکرده و همواره آنها را دعا می کردند. علاوه بر این، امام رضا (ع) پس از دعا، نتیجه کار را به خدا واگذار می کردند و کارها را همه در دست او می دیدند و رقم خوردن تقدیرها را خواست خدای متعال می دانستند.

امام رضا (ع) بر شکر کردن به درگاه الهی نیز توصیه فراوان می کردند و در نامه ای به یکی از یارانشان نوشتند: «در سجده شکر صد بار «شکراً شکراً یا عفواً عفواً» بگو»

ایشان می فرمودند: «کمترین ذکر در سجده شکر این است که سه بار بگوید: «شکراً لله»، پرسیدند که منظور از «شکراً لله» چیست؟

امام رضا (ع) فرمودند: «یعنی این سجده من شکری به درگاه خداوند است برای توفیق خدمت و ادای فریضه ای که به من داده. شکر موجب زیاد شدن است و اگر در نماز کوتاهی و نقضی باشد که با نوافل جبران نشده باشد، با این سجده جبران خواهد شد.»

منبع: قدس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۳۱۳۷۱/السلام-عليه-رضا-امام-علاقه-مورد-ذکر-۳۱۳۷۱>